

Şaban Temüğe Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Siber Zorbalık Bilgilendirme Kılavuzu

Siber Zorbalık

Araştırmalara göre; **her 4 çocuktan 1'i siber zorbalığa maruz kalırken**, 6 çocuktan 1'i de -bilerek veya bilmeyerek- siber zorbalık eyleminde bulunduğunu itiraf ediyor. Siber zorbalık eylemleri çocuklar ve gençlerin üzerinde yıkıcı duygusal etkilere neden olabilir.

Siber zorbalık: teknoloji aracılığıyla bir kişiyi rahatsız etmek, taciz etmek, tehdit etmek, utandırmak veya hedef gösteren paylaşımların yapılmasıdır. Küçük yaştaki çocuklar ve gençler arasında yaygın olan siber zorbalık eylemleri, yetişkinler tarafından meydana getirildiğinde ise **hapis cezası gibi ciddi yasal yaptırımlar** uygulanmaktadır.

Bilinen "Zorbalık" eyleminin aksine, siber zorbalık için fiziksel güç veya yüz yüze iletişime gerek yoktur. İnternet bağlantısına sahip herhangi bir cihazı kullanan herkes siber zorbalık eylemi gerçekleştirebilir. Zorbalar, çocuklar ve gençlerin yakın arkadaş çevresinden olabileceği gibi anonim de olabilirler.

Siber zorbalığın en sık görüldüğü platformlar:

- Facebook, Instagram, Twitter ve Snapchat gibi popüler sosyal ağlar
- Doğrudan cihazlar aracılığıyla gönderilen kısa mesajlar (SMS)
- E-mail sağlayıcıları, uygulamalar veya sosyal ağların sunduğu anlık mesajlaşma özellikleri
- Sohbet odaları ve e-postalar

Siber Zorbalık Çeşitleri Nelerdir?

Siber zorbalık eylemlerinin hepsi bir değildir. Yapısı itibarıyla, karşılaştığınız veya karşılaşılabileceğiniz eylemlerin tümü kendi içinde farklılıklara sahiptir.

Siber zorbalık çeşitleri

Sorunun ne olduğunu anlamak veya siber zorbalıktan çocuklarınızı korumak için karşılaştığınız/karşılaşılabileceğiniz sorunun çeşitlerini bilmeniz büyük fayda var:

1.İfşa: Kurbanın sosyal medya hesaplarının ele geçirilerek komik gösterilmesi veya saygınlığını yitirmesine neden olacak eylemlerin gerçekleştirilmesi şeklinde açığa çıkar. İnternette paylaşılan bilgileri silmek ve tamamen yok etmek neredeyse imkansız olduğundan, bu yöntem kurbanının dijital saygınlığına kalıcı zararlar verebilir.

2.Bir başkası gibi davranmak: Üretimi daha fazla otomatikleştirmek için elektronik ve bilişim teknolojilerinin kullanımına dayanmaktadır.

3.Suçlama: Suçlama yoluyla; biri veya birileri, çocuğunuzun dijital saygınlığını ve arkadaş ilişkilerini zedelemek için onu küçük düşürecek paylaşımlar yapabilirler. Genellikle bu saldırılar kişiseldir ve mağdurda öfke yaratır.

4.Trolleme: Trollüğün ne olduğuna artık hepimiz aşinayız ama evet; trollük de kişinin üzerinde suçlama ve cevap vermesi için baskı kurulduğunda bir siber zorbalık eylemidir.

5.Hilecilik ve Şantaj: Hileciler çocukların güvenini kazanarak, onların yüz kızartıcı bilgilerini ve sırlarını öğrenirler. Sonra bu sıraları internet üzerinde herkesin görebileceği şekilde paylaşırlar. Hileciler bazen elde ettikleri bilgileri şantaj yapmak için de kullanırlar. Bu kişiler çocuğunuzun yakın çevresinden olabileceği gibi, tanımadığı biri de olabilir.

Siber zorbalık belirtileri çeşitlilik göstermekle birlikte, zorbalık mağduru çocuk ve gençlerde genelde şu belirtiler baş gösterir:

- İnternet veya mobil cihazları kullandıktan sonra duygusal olarak öfkelenmek
- Dijital yaşamı hakkında aşırı korumacı davranışlar
- Aile üyelerinden, arkadaşlar ve genel rutin aktivitelerden uzaklaşmak
- Okul ve grup toplantılarından uzaklaşmak, kaçınmak
- Ders performansı ve akademik başarısının düşmesi
- Evde sürekli kızgın, öfkeli ve tedirgin davranışlar sergilemek
- Ruh halinde, davranışlarında, uyku ve iştah düzeninde sürekli değişimler
- Alışılmışın dışında; bilgisayar ve telefon gibi cihazları kullanmayı bırakmak ya da uzaklaşmaya çalışmak
- Anlık ileti, mesaj ya da e-posta geldiğinde gergin ve aceleci davranmak
- Bilgisayar ve telefon kullanımına ilişkin tartışmalardan kaçınmak

Tehditler, suçlamalar, küçük düşürmeye yönelik eylemler, birinin hesabını ele geçirmeye çalışmak, zorla yanıt almak için baskı kurmak ve mesaj saldırıları siber zorbalık örnekleri arasında en sık rastlananlardır.

Siber zorbalık örnekleri ;

- Facebook, Twitter ve Snapchat gibi sosyal ağ siteleri aracılığıyla; rahatsız edici, tehdit veya hakaret içeren mesaj ve içeriklerin paylaşılması
- Diğer insanların görmesini istemeyeceğiniz fotoğraf, video veya görüntülerinizin izniniz olmaksızın herkese açık olacak şekilde paylaşılması
- Kişi hakkında dedikodu veya yalan içeriklerin mail veya sosyal ağlar aracılığıyla yayılmaya çalışılması
- Kişinin hesap şifresinin ele geçirilmeye çalışılması veya sahte bir hesap aracılığıyla (fake hesap) taklit ve zararlı paylaşımların yapılması
- Tanıdığınız veya tanımadığınızı kişiler tarafından yapılan mesaj saldırıları ve spam yöntemlerle rahatsız edilmek
- Zararlı yazılımlar vasıtasıyla bilgisayar veya mobil cihazlarınızdaki kişisel dosya ve verilerinize erişilmeye çalışılması, bu dosyaların herkese açık olarak paylaşılması